

ADHD & Autismspektrumtillstånd – Observationshjälpmedel (A&O)

Namn: _____ P-nr: _____

Bedömare: _____ Datum: _____

Denna skattningsskala är tänkt som ett **hjälpmedel** vid bedömningar av patienter i psykiatrisk vård. Det som bedöms är patientens beteende i samtals- eller mötessituationen – på mottagningen, vid hembesök eller i något annat sammanhang. Den information som samlas via skattningsskalan är en del av status. Det handlar inte om tolkningar utan om iakttagbara beteenden. Bedömningen kan göras vid ett tillfälle, eller vara en sammanfattning av patientens beteende vid flera besök. Givetvis ökar det säkerheten i bedömningen om man är fler än en bedömare.

Inget av de i skalan förekommande beteendena är ensamt eller tillsammans med flera patognomont för någon viss diagnos, och skalan kan absolut **inte** ensam användas som grund för diagnos, utan **måste** i så fall kompletteras med andra bedömningar och en noggrann utvecklingsanamnes. Den är inte heller utslagsgivande i differentialdiagnostiska bedömningar.

A. Beteenden/symtom som kan förekomma vid bl a ADHD

1. Impulsivitet

Personen avbryter, inväntar inte svar, associerar lätt till nya ämnen som ger oväntade "skutt" i samtalet eller överväger noga sina svar och inlägg.

Överväger noga				"normal"	Extremt impulsiv			
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

2. Energitillgång

Personen verkar trött och håglös eller har överflöd av mental energi som bedöms.

Energilös		påtagligt lugn		"normal"	energisk		"Uppvarvad"	
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

3. Aktivitetsgrad

Personens fysiska aktivitetsnivå som bedöms utifrån plockande och pillande, klotter, vägning på stol etc i motsats till lugn och avspänd, lagom aktiv eller sitter i huvudsak still.

Underaktiv				"normal"	Extremt överaktiv			
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

4. Kontaktbenägenhet

Ointresserad av kontakt		reserverad		"normal"	talför		Distanslös	
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

5. Affektvariation

Personen växlar i stämningläge under samtal eller har ett oförändrat stämningläge.

Ingen		liten variation		"normal"	Extremt växlande			
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

6. Irritabilitet

Lugn alternatvt irriterad i sitt förhållningssätt i rummet.

Extremt lugn				"normal"	lättstörd		Lättirriterad explosiv	
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

7. Omsorgsfullhet

Hur personen fyller i formulär, hänger upp/tar på ytterkläderna, viker ihop en tidning, lägger in papper i ett kuvert mm.

Extremt omsorgsfull	noggrann	"normal"	"lite slarvig"	Extremt hafsigt				
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

8. Personlig vård

Personens yttre är omsorgsfullt vårdat i kläder, makeup, frisyr, klädval, alternativt ovårdat.

Perfektionistiskt yttre	"normal"	Extremt slarvig						
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

ADHD & Autismspektrumtillstånd – Observationshjälpmedel (A&O)

Namn: _____ P-nr: _____

Bedömare: _____ Datum: _____

B. Beteenden/symtom som kan förekomma vid bl a tillstånd inom AUTISMSPEKTRUM

9. Flexibilitet

Hur personen påverkas av ändrade planer, överraskningar; förmåga att tänka i nya banor.

Extremt rigid	"normal"	Extremt lätttrölig						
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

10. Affektivt samförstånd

Känslomässig intoning, svarar intuitivt och smidigt på den andres kroppsspråk; Känner av stämningen i rummet, beteendegehör eller har bristande sådan förmåga.

Ingen intoningsförmåga	"normal"	Mycket god förmåga						
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

11. Kroppsspråk

Manerlighet, avvikande gester eller påtaglig brist på kroppsspråk.

Mycket avvikande	"normalt"			
-4	-3	-2	-1	0

12. Mimik och ögonkontakt

Mycket avvikande	"normal"			
-4	-3	-2	-1	0

13. Tonläge

Gällt, entonigt, mumlande mm.

Mycket avvikande	"normalt"			
-4	-3	-2	-1	0

14. Turtagning i samtal

Reciprokt växlande mellan samtalsparterna på ett smidigt "byggande" sätt, eller talar i monolog.

Monolog	"normalt"			
-4	-3	-2	-1	0

15. Ordval

Väljer sina ord med omsorg, ev. högtravande, komplicerade eller ovanliga ord.

Mycket ovanligt				"normalt"				
-4	-3	-2	-1	0				

16. Konventionalism

Extremt udda			"speciell"	"normal"			Påtagligt konventionell	
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

17. Förmåga att ta emot råd

Förmåga att lyssna och reflektera över andras lösningsförslag; förmåga att byta kurs.

Ingen förmåga				"normal"			Extremt följsam	
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

18. Förmåga att berätta sin egen historia

Förmåga att berätta med relevant information utan onödiga utvecklingar/detaljer på avgränsad tid.

Förmår ej				"normal"			Strålande	
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

ADHD & Autismspektrumtillstånd – Observationshjälpmedel (A&O)

Namn: _____ P-nr: _____

Bedömare: _____ Datum: _____

C. YTTERLIGARE OBSERVATIONER SOM KAN HA BETYDELSE FÖR BEDÖMNING OCH PLANERING AV INSATSER

19. Tidsuppfattning

Kommer för sent, kan inte disponera sin tid, kan inte avsluta i tid eller har normal förmåga.

				"normal"			Mycket bristfällig	
				0	1	2	3	4

20. Stresskänslighet

Verkar lugn i alla situationer alternativt signalerar lättstressbarhet.

Förefaller okänslig för stress				"normal"			Extremt stresskänslig	
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

21. Självssäkerhet

Mycket självsäker				"normal"			Extremt osäker	
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

22. Mognad

Personens beteende och emotionella mognad i relation till personens kronologiska ålder.

Mer mogen än sin ålder				"normal"			Extremt omogen	
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

23. Kravbenägen

Eftergivlig/kuvad		lättillfredställd		"normal"			fordrande	Mycket uppfordrande
-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4

